

Legnagyobb kincsünk, a víz

Ismeretterjesztő a jó csapadékvíz-gazdálkodási gyakorlatokról

Települési környezetvédelmi infrastruktúra- fejlesztések

*a helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentése és a környezeti
káresemények megelőzése érdekében.*

Szákszend csapadékvíz- elvezetésének fejlesztése

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szákszend csapadékvíz-elvezetésének fejlesztése

@EU_ENV; Twitter

vízvezetés javítása a Száki - Móra Ferenc - Dózsa György utcák térségében

Projekt azonosító száma:

TOP-2.1.3-16-KO1-2021-00033

Szákszend Község Önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében 105 320 768 Ft Európai Unió támogatás segítségével **megoldja a település csapadékvíz-elvezetését!**

Szákszenden a területi adottságok miatt főleg belterületi csapadékvíz-elöntésekből származó vízkárok elhárítására és megelőzésére szorítkozik. Ezek mértéke nagy gyakoriságú esetekben nem lépi túl az emberi élet veszélyeztetését okozó szint alsó határát, azonban anyagi jellegű, és közlekedést akadályozó károk bekövetkezése azonban már kisebb gyakoriságnál is előfordulhat.

A nagyobb dimenziójú kárelhárítási feladatok csökkentése érdekében a kármegelőző feladatokra kell fókuszálni ezért a jelenleg nem kielégítő vízlevezetésű területek csatornafejlesztése az Önkormányzat elsődleges prioritása. A tervezett fejlesztések kapcsolódnának a Magyar Közút NZRt. által elindított burkolat felújítási programhoz - amely során Szákszend Száki utca-Móra Ferenc utca – Dózsa György utca útszakasza új útburkolatot kap. Azonban a jelzett szakasz mentén jelenleg nem biztosított a csapadékelvezetési rendszer folytonossága a végső befogadóba. A magasan fekvő területekről a csapadékvíz szintén a csapadékvíz elvezető rendszert terheli.

A fejlesztéssel érintett szakaszon a jelenlegi nyílt- és zárt csapadékvíz elvezető rendszer folytonossága nem biztosított, mert egykoron a kapubehajtók/útcsatlakozások alatt nem mindenhol építettek ki áttereszeket. Ennek megfelelően a csapadékvíz nem jut el a Befogadó irányába, kisebb esőzésekkor helyben elsikkad/elpárolog, de nagyobb esőzésekkor kiönt és ekkor a mélyebben elhelyezkedő lakóterületen, közterületeken kifolyhat; így okozva károkat.

A projekt célja tehát, hogy a csapadékvíz elvezetési rendszer folytonossága biztosított legyen az érintett útszakaszon, amely vízkárok kialakulása nélkül képes elvezetni a befogadóba az egyszerre lehulló nagy mennyiségű csapadékot is. Az új aszfaltozott út elkészültével kiemelten fontos, hogy az állagromlás elkerülhető legyen.

Tervezett beavatkozás rövid ismertetése:

- **ÚTÉPÍTÉSI TÉTELEK**
 - kapubehajtók helyreállítása
- **VÍZÉPÍTÉSI TÉTELEK**
 - Csapadékvíz csatorna rekonstrukciója
 - Víznyelő aknák rekonstrukciója
 - Betonlappal burkolt árkok rekonstrukciója
 - Földmedrű árkok kialakítása, profilozása
 - Átereszek helyreállítása
 - Tisztító akna építése
 - Átereszek építése mederelemekből

A projekt során 2680 méter hosszan kerül kialakításra korszerű csapadékvíz elvezető csatorna.

Miért fontos vizeink védelme?

Jelenleg Földünk teljes vízkészlete 1,4 milliárd km³. Noha a Föld felszínének közel háromnegyedet részét víz borítja, ennek a hatalmas **vízmennyiségnek csak egy része használható fel az emberiség számára**. Mert hogy a teljes vízkészlet 97 %-át a tengerek, óceánok teszik ki. Jórészt tehát emberi fogyasztásra alkalmatlan.

A teljes vízkészletből mindössze 0,003 % bolygónk becsült édesvízkészlete. Könnyebben érzékelhető e csekély mennyiség, ha elképzeljük, **ezer vízcseppből csupán 3 cseppnyi víz édesvíz**. Mi több, ennek is a kétharmad része fagyott állapotban van jelen ^{1;2}.

Az eltűnő vízbázisok és a népességszám növekedése miatt bekövetkező **vízhiány sajnos már az emberiség jelentős részét érinti**. Félelmetes belegondolni, hogy 2025-re (a WHO előrejelzése alapján) az emberek mintegy fele vízhiányos területeken fog élni ³.

VÍZKÉSZLETÜNK **3 %-A**
ÉDESVÍZ, ÉS ENNEK
KÉTHARMADA
FAGYOTT ÁLLAPOTBAN VAN

A vízhiány egyik oka a mindenki számára érzékelhető klímaváltozás. A **klímaváltozás hatásai Magyarországon** is éppúgy észlelhetők, mint a világ többi részén, sőt, hazánk sajnos a legmagasabb sérülékenységi területbe tartozik ^{4;5}.

¹ Szalkay Csilla: *Édesvízért folyó konfliktusok a világban és kialakulásuk lehetőségei Magyarországon*, 2004

² Forrás Vízörző Civil Hálózat honlapja: *A föld vízkészlete*, 2019

³ Tóth Judit: *Klíma-apokalipszis: 2025-re a Föld lakóinak 2/3-a vízhiánnyal küzd majd*, 2016.12.11

⁴ The United Nations World Water Development Report, 2014

⁵ Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata (Kötháló): *A klímaváltozás hatásai, következményei, és az alkalmazkodás lehetőségei*, 2011

Mindnyájan ismerjük a sokat hangoztatott hatásokat, mint a jégsapkák olvadása, vagy a tengerszint emelkedése. Azonban a klímaváltozásnak számos olyan közvetett hatása is van, amit itthon, akár **saját kertünkben, közvetlen környezetünkben is tapasztalhatunk:**

Szélsőséges időjárási jelenségek (pl. viharok, árvizek, földrengések, hurrikánok, hőség hullámok, erdőégek, aszályok, stb.) gyarapodnak, **kiszámíthatatlanná válik az időjárás**

Az invazív növényfajok és kártevők egyre ellenállóbbak, és ezzel **kiszorítják a haszonnövényeinket**

Termésveszteség, termés kiesés, paraziták okozta károk, ezáltal **költségesebb a gazdálkodás**

Az emberek számára veszélyes **betegségek, járványok** gyarapodnak, az UV-sugárzás erősödik, pollenek gyakrabban váltanak ki allergiát, a frontérzékenység erősödik

Egyes **fajokat fokozottan védenünk kell**, például a méheket a beporzás miatt

Mindazonáltal, **hazánk az édesvíz készlet szempontjából szerencsésnek számít** a világ sok más országához képest. Magyarország területe ugyanis nem tartozik a vízhiánnyal érintett térségek közé. Itthon egyelőre ismeretlen a korlátozott vízhozzáférés fogalma.

Éppen ezért sem feltétlenül érezzük égetően fontosnak a vizeink védelmét. Mégis az, hisz vizeink (az esővizet is beleértve) által összeköttetésben vagyunk Földünk összes területével.

Vizeink szennyezése, pazarló használata visszafordíthatatlan károkat okozhat, az ivóvíz csak részlegesen megújuló erőforrásunk.

Mindannyiunknak egyéni felelőssége, hogy tudatosan kezeljük a vízfogyasztásunkat, és odafigyeljünk vizeink állapotára. Erre számos lehetőségünk van, akár a mindennapi rutin, a mezőgazdasági tevékenységek, vagy a fogyasztói döntéseink részeként is. Már akkor is sokat teszünk a **vízpazarlás elkerüléséért**, ha csak annyi vizet használunk mosáshoz, főzéshez, mosakodáshoz, amennyi feltétlenül szükséges, illetve, ha a háztartásokban keletkező szürkevizet újrahasznosítjuk.

Ezen túl, úgy tervezzük a mezőgazdasági munkálatokat, kertjeink gondozását, hogy az a **lehető legkevesebb fölösleges vizet használja** fel, például a csepegtető öntözés előnyben részesítése, az esőztető öntözés elkerülése, az esővíz gyűjtése, kút fúrása a vezetékes víz használata helyett, a gyakoribb talajlazítás, talajtakarás, vagy a növényeink elhelyezése (lejtőhelyzet kihasználása, bakok létrehozása) által.

A **tudatos vízfelhasználás** része a vizeink védelme, a víztakarékos életmód folytatása, mások ösztönzése a tudatosságra, vagy akár bizonyos termékek vásárlásának csökkentése is. Hisz, vannak olyan termékek, élelmiszerek, amelyek előállításához nagymennyiségű vízre van szükség. Például, egy olyan hétköznapi termék esetében, mint a teafilter. Egy csésze tea előállításához ugyanis 40 liter vízre van szükség. A legvízigényesebb termék listáját azonban a marhahús vezeti; egy kilójához nem kevesebb, mint 16 000 liter víz szükséges ⁶.

⁶ Varga-Sebestyén Benjámint: „Az édesvíz lesz a XXI. század olaja? Hogyan befolyásolhatja a vízkérdés hazánk geopolitikai hely-

Miért fontos a lakosok számára a csapadékvíz-elvezetés fejlesztése?

Jövőbeli víz okozta károk elkerülhetők

A vizek helyben tartása fontos környezetünk tisztasága és védelme, a vízpazarlás elkerülése, és a hatékonyabb vízgazdálkodás érdekében. A beruházással elkerülhetők a jövőbeli víz okozta károk, és csökkenthető azok kialakulásának kockázata.

Tisztább és biztonságosabb környezet

Tisztább és biztonságosabb környezetet és szebb utcaképet ad. Ehhez azonban szükséges az is, hogy a városlakók a megépült, megújított csatornarendszert rendeltetés szerint használják, és gondozzák annak környezetét.

Hatékonyabb vízgazdálkodás

Ösztöni a helyi lakosokat a gondozott utcakép megtartására, a környezet tisztán tartására, és a vizek helyben tartásának fontosságára. Ezzel együtt, a hatékonyabb vízgazdálkodás módjaira is, mint a csapadékvíz gyűjtése és felhasználása a háztartásokban, kertekben, amely pénztárcakímélő és környezettudatos.

Hogyan járulhatunk hozzá a fejlesztéssel érintett helyi lakosként a hatékony vízgazdálkodáshoz?

Mindig **tartsuk tisztán** a víz-elvezető árkokat!

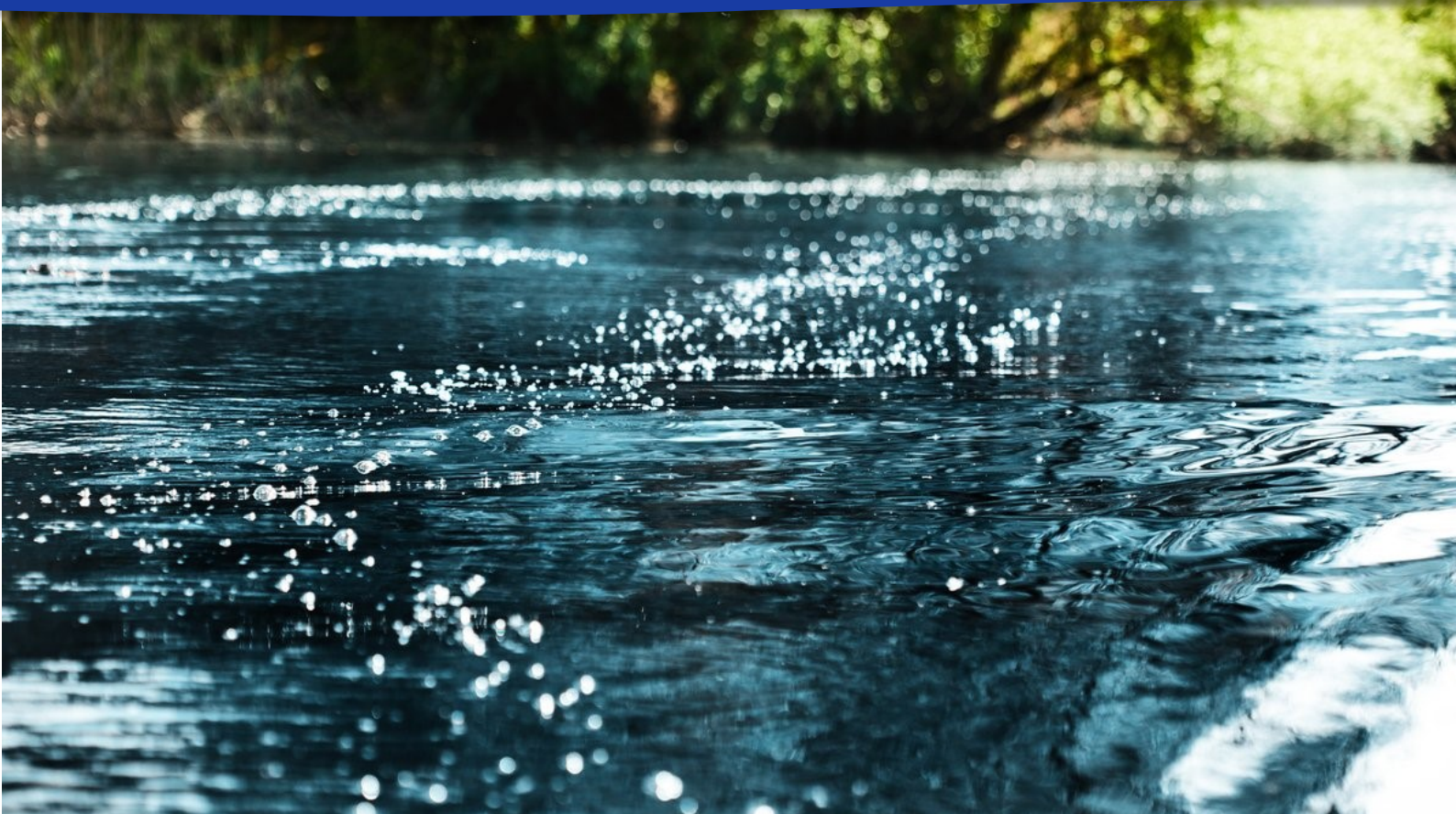
Ápoljuk az **utcaképet**!

Minél **kevesebb vizet igénylő gazdálkodás** folytassunk, például otthonunkban használjuk újra a háztartási vizet, összegyűjtött esővízzel öntözünk, vagy takarjuk a talajt a párologtatás csökkentése érdekében!

Ne öntsünk folyékony hulladékot, esetleg veszélyes hulladékot (permetlé, takarítószer stb.) az árokba, mert ez jelentős környezetszennyezést okozhat!

Ne gyomirtózzuk a csatornapartokat, rézsűket, mert a növényzet nélkül a csatorna könnyebben bemosódik, és a vízszállító képesség jelentősen csökkenhet!

A projekttel, illetve a tervezett szemléletformálási akcióval kapcsolatban kérdés esetén az alábbi elérhetőséghez fordulhatnak:

**SZÁKSZEND KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA**

<http://SZAKSZEND.hu/>

2856 Szákszend, Száki utca 91.

Telefon: (+36 34) 371-524

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE